

عنوان پروژه: مقایسه عملکرد پروار و بازده لاشه گوساله های بومی × هلشتاین و بومی × سمیتال

شماره مصوب پروژه: ۹۷۰۷۱۷-۰۴۲-۱۳-۶۱-۲۴

- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد):

- نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: آزاده میر شمس الهی

- نام و نام خانوادگی ناظران:

- نام و نام خانوادگی مشاور(ان):

- نام و نام خانوادگی همکاران اصلی: علیرضا طالبیان مسعودی، رمضانعلی عزیزی

- نام و نام خانوادگی سایر همکاران: مهدی اکبرزاده، مجید آذر

- محل اجرا: استان مرکزی

- تاریخ شروع: ۹۷/۱۰/۱

- مدت اجرا: ۲ سال

- ناشر: مؤسسه تحقیقات علوم دامی کشور

- شمارگان(تیراژ):

- تاریخ انتشار:

- این اثر در مورخ ۱۴۰۰/۸/۱۹ با شماره ۶۰۵۶۹ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی

کشاورزی به ثبت رسیده است.

- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده:

این تحقیق به منظور مقایسه صفات و خصوصیات پرورار و لاشه گوساله‌های نر دورگ **نژادهای بومی** - هلشتاین و آمیخته‌های **نژادهای بومی با نژاد** سمینتال موجود در یکی از واحدهای پرورابندی علاقمند به همکاری که شرایط و امکانات لازم برای اجرای پروژه را داشت (داشتن باسکول و جایگاه مناسب و کافی)، انجام شد. در این واحد، ۶۰ راس از گوساله‌های نر با میانگین وزنی ۱۵۰ تا ۲۰۰ کیلوگرم به دو گروه (تیمار) تقسیم شدند، به طوری که در یک گروه ۳۰ راس گوساله دورگ هلشتاین و در گروه دیگر ۳۰ راس از آمیخته‌های سمینتال قرار داده شدند. به نحوی که کمترین تفاوت از نظر وزن و وضعیت بدنی بین دو گروه وجود داشت. دوره پرورار تا رسیدن گوساله‌ها به وزن مناسب ادامه یافت. بدین صورت که برای هر یک از گروه‌ها، بر اساس احتیاجات غذایی گوساله‌ها (با توجه به وزن گوساله‌ها) و با توجه به مواد خوراکی مناسب و قابل دسترس در واحد، جیره‌های متعادل و بهینه بر پایه احتیاجات غذایی ارائه شده در جداول NRC گاوهای گوشتی سال ۲۰۰۰ تنظیم شد و بر اساس روش خوراک‌دهی بهینه (خوراک‌دهی کاملاً مخلوط یا TMR) و بعد از طی یک دوره آداپتاسیون غذایی ۱۴ روزه، جیره‌های بالانس شده در اختیار گوساله‌ها، قرار گرفت. در طول دوره پرورار، خوراک مصرفی روزانه در سه نوبت و تا حد اشتها در اختیار گوساله‌ها قرار گرفت. میزان خوراک مصرفی روزانه ثبت شد. دام‌ها ماهیانه یک بار پس از ۱۲ ساعت محرومیت از غذا و قبل از تغذیه صبح توزین شدند و سپس محاسبه ضرایب تبدیل غذایی دام‌های هر گروه انجام شد. در پایان دوره، تعداد ۳ راس از گوساله‌های هر گروه، پس از ۱۲ ساعت محرومیت از غذا، توزین و ذبح شدند و وزن و بازده لاشه و ضخامت چربی روی دنده ۱۲ گوساله‌ها اندازه‌گیری شد. مقایسات بین دو گروه گوساله، در گروه‌های وزنی مختلف، از طریق آزمون t مستقل توسط نرم افزار آماری SPSS انجام شد. نتایج نشان داد که کل افزایش وزن گوساله‌ها در دوره پرورار، برای گوساله‌های دورگ **بومی** - سمینتال و دورگ **بومی** - هلشتاین به ترتیب ۳۶۰ و ۳۳۶ کیلوگرم بود که نشان‌دهنده افزایش وزن بالاتر (به میزان ۲۴ کیلوگرم) **گوساله‌های دورگ بومی - سمینتال** بود ($p < 0.05$). **در این تحقیق** میانگین افزایش وزن ماهانه گوساله‌های دورگ **بومی** - سمینتال و **بومی** - هلشتاین در یک دوره پرورار به ترتیب برابر با ۴۰ و ۳۷/۳۰۰ **کیلوگرم** و **افزایش وزن روزانه آنها به ترتیب ۱/۳۳۰ و ۱/۲۴۰ کیلوگرم** در ماه بود ($p < 0.05$). میانگین ماده خشک مصرفی روزانه در طول دوره پرورار برای گوساله‌های دورگ سمینتال و دورگ هلشتاین به ترتیب برابر با ۸/۰۵ و ۸/۲۸ کیلوگرم بود که تفاوت بین آنها معنی‌دار نبود. میانگین ضریب تبدیل غذایی در کل دوره پرورار برای تیمار یک و دو به ترتیب ۶/۰۵ و ۶/۶۷ بود که تفاوت بین دو تیمار معنی‌دار بود ($p < 0.01$). میانگین بازده لاشه گرم گوساله‌های دورگ سمینتال و دورگ هلشتاین در پایان ۹ ماه پرورار ۵۵/۴۵ و ۵۲/۲۷ درصد بود و تفاوت بین دو تیمار معنی‌دار بود ($p < 0.01$). ضخامت چربی پشتی بین دنده‌های ۱۲ و ۱۳ در تیمار یک و دو به ترتیب ۶/۰۵ و ۶/۷۵ میلی‌متر و ضخامت عضله راسته در محدوده دنده‌های ۱۲ و ۱۳

به ترتیب ۵۳/۶۲ و ۵۱/۴ میلی متر بود که تفاوت بین این دو گروه معنی دار بود ($p < 0/05$). نتایج حاصل شده از این تحقیق نشان داد که گوساله های دورگ بومی - سیمنتال دارای راندمان بهتری از نظر رشد، بازده غذایی و خصوصیات لاشه و گوشت نسبت به گوساله های دورگ بومی - هلشتاین می باشند.

کلید واژه ها: پروار بندی، عملکرد، گوساله دورگ، هلشتاین، سیمنتال.